

## Litwa ma kłopoty z demontażem starej Ignaliny

Minister energetyki Litwy Arvydas Sekmokas oświadczył 18 maja, iż sytuacja w wyłączonej z eksploatacji w grudniu 2009 roku Ignalińskiej Elektrowni Atomowej jest krytyczna. Wydano 60% środków z funduszu (głównie środki UE) przekazanego Litwie na projekty związane z dekonstrukcją siłowni, jednak żaden nie został zrealizowany. Nieprawidłowości w obsłudze funduszu i realizacji projektów niepokoją Komisję Europejską, co może utrudnić Litwie pozyskanie kolejnych środków na demontaż Ignaliny.

Realizacja kluczowych projektów związanych z demontażem siłowni (budowa 3 magazynów na zużyte paliwo jądrowe, odpady paliwa jądrowego i odpady radioaktywne) to wydatek rzędu 2,3 mld euro. Litwa uzyskała i wydała już na ten cel 1 mld euro z funduszu, który obsługuje EBOiR. Są to obecnie najdroższe inwestycje na Litwie. Ich wykonanie powierzono w 2005 roku niemieckiej firmie Nukem Technologies, która w roku 2009 została wykupiona przez rosyjski Atomstrojexport należący do państwowego koncernu Rosatom. Część z budowanych przez Nukem magazynów miała być wykorzystana na potrzeby nowej elektrowni jądrowej, którą Litwa planuje wybudować w pobliżu starej. Mimo iż produkcję energii w Ignalinie zakończono, paliwo musi pozostać w reaktorze, gdyż magazynów, które miały być gotowe 3–4 lata temu, Nukem nie zbudowała. Otrzymywała jednak wynagrodzenie za pracę (bez kar za zwłokę), a EBOiR za obsługę funduszu. W ocenie Komisji Europejskiej umowa Litwy z EBOiR narusza ustawodawstwo unijne, gdyż główny wykonawca projektów – firma Nukem nie płaci na Litwie podatków. Zdaniem ministra Sekmokasa, działalność Nukem stanowi poważny problem dla państwa.

Wiarygodność Litwy w kwestii dysponowania środkami unijnymi przeznaczonymi na poważne projekty infrastrukturalne została podważona. Może to utrudnić Litwie pozyskanie dalszych funduszy na demontaż Ignaliny, ale też zniechęcić nowych inwestorów zachodnich w trwających obecnie negocjacjach z Wilnem w sprawie budowy nowej elektrowni jądrowej na Litwie. <jhyn>